

ТРИ ЦЕНТИ

В З'ЮЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ

ЗА ГРАНИЦЮ З'ЮЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS

IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

МАСОВЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ В НЬО ЙОРКУ

НЬО ЙОРК. — Минулої неділі пополудні відбулося в Народнім Домі в Нью Йорку масове протестацийне віче проти Польщі, влаштоване центральною управою О.Д.В.У. На віче прибула велика маса людей, не звертаючи уваги на дощ. Салю Народнього Дому не могла всіх помістити, тому багато людей відійшли. Біля вісімсот втиснулися до середини. Віче відкрив гол. секретар ОДВУ, Е. Скоцко, й пояснив завдання віча. Він сказав, що вороги гноблять нині наші землі; черговим провокуючим кроком Польщі проти українців є удари, звернені проти укр. греко-кат. церкви і митрополита Шептицького. Черговим бесідником був ред. „Націоналіста“, В. Душник, який у своїй змістовній промові висловив поодинокі всі удари Польщі проти нас, як теж зупинився довше на переслідуванні нашої гр.-кат. церкви і безбаченні особи митрополита Шептицького польськими властями. Д. Галичич обговорював справу польських переслідувань, а також московських, кажучи, що режим Сталіна є найжорстокіший, який знає історія. Далішими промовцями були: В. Буката, що виголосив палку і змістовну промову по англійськи, і д-р А. Кібзей з Дітроїти, який виголосив коротку промову по українськи й по англійськи. По промові ухвалено резолюції, які таврують заходи польського уряду знищити українців під польським пануванням, а заходи розбити укр. гр.-кат. церкву й безбачити авторитет митр. Шептицького зокрема. Інші точки резолюцій таврують Совети. Резолюції вислано до Ватикану, американського секретаря стейту й до англійського, німецького, італійського, польського та японського міністерства.

ВИКИДАЮТЬ ЧУЖИНЦІВ З МІЛІЦІЇ.

ОЛБАНІ. — Губернатор Лімен видав розпорядок, на основі якого забороняється приймати чужинців до американської стейтової міліції, а ті особи, що не мають американського громадянства, приказується усунути.

ПОМЕР СЛАВНИЙ АДВОКАТ.

ШКАГО. — Тут помер у 80 році життя відомий американський адвокат Кларенс Даров. За час своєї кар'єри він успішно боронив кілька широко звісних розправ; між іншими обороняв двох мільонерських хлопців, Леопольда і Лева, що „для зворушення“ замордували 12-літнього хлопця Френка. Також виступав у процесі в Дейтон, Тен., в якому рішалось питання, чи можуть шкільних дітей учити еволюції, чи ні. Він станув на становищі, що можна Даров підходити до різних кримінальних справ з філософічного становища, стараючись прослідити людську вдачу в самих основах. Був завзятим противником смертної кари в судових засадах.

СВЯЩЕНИК ГОВОРИТЬ ПРО РОБІТНИЧІ СПРАВИ.

НЬО ЙОРК. — Священик Фултон Шін, професор теології в католицькому університеті у Вашингтоні, в катедрі св. Патрика в присутності кардинала Гейса виголосив проповідь, яка цілості була присвячена відношенню робітників до капіталу і навпаки. Шін сказав, що робітники мають святе право організуватися і добиватись кращих зарплат за свою працю. Але робітники повинні вистерігатись того, щоб своєї праці не вважали за „базарний продукт“, який дешевіше, коли його багато, а дорожче, коли його мало. Несовісні капіталісти хотіли би бачити робітника в тому освітленні. Але таке ставлення справи є неетичне і нехристиянське. Бо людська праця не є базарним продуктом, а чимсь більшим: вона містить у собі глибоко етичні засади, що стоять вище грошевих цін.

ПІДДЕРЖУЮТЬ ВЕЧІРНІ ФАХОВІ ШКОЛИ.

НЬО ЙОРК. — Освітній комітет міста Нью Йорку одобрив проект підтримки вечірніх фахових шкіл Нью Йорку. Такі вечірні фахові школи вже нині існують у Нью Йорку і місто на них витрачає близько півтора мільйона доларів річно. Та це не вистарчає і тепер освітній комітет ухвалив іще півтора мільйона доларів на ту ціль.

„СУХІ“ ЩЕ НЕ „ЗМОКРИЛИ“.

ВАШИНГТОН. — Хоч в Америці вже кілька літ тому впроваджено отвертий продаж алкоголів, то різні комітети й організації „сухих“ всежтаки ще не переконані. Вони далі працюють і далі пропонує ідею, що треба завести прогибцію. Вони нагують у своїм останнім звіті вказують статистичними даними, що число прихильників прогибції знов поважно зростає.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ЖИВІ.

Так виглядало побережжя океану в Лонг Бічу, в Каліфорнії, по недавній повені. Море викинуло тут на беріг останки розбитих будинків, що їх знеси в море води рік Лос Анджелес. Обчислюють, що ці останки будинків відбули подорож 60 миль.

ІТАЛІЙСЬКІ КАПІТАЛИ В ЕТІОПІЇ.

Майже всі італійські акційні спілки, що повстали з метою експлуатації природних багатств Етіопії, в останньому часі значно збільшили свої закладові капітали. Згідно з останніми обрахунками, у підприємствах, які працюють на терені Етіопії, уложено ко-ло 500 мільйонів лір.

ВИБРАЛИ ЖІНКУ СОЛТИСОМ.

Громадська рада в селі Виробки, повіт Могільно (у Великопольщі), що складається з самих чоловіків, вибрала солтисом Анну Скубішаківу, а її заступником теж жінку, Станіславу Пшибишаківу. Скубішаків — жінка дрібного хлібороба, Пшибишаків — господарка на власному, 30-морговому господарстві.

ЗНАК СВАСТИКИ НА ПІДОШВАХ.

На залізничній станції в Шенаві (Ч. С. Р.) поліція арештувала австрійського громадянина Бавершайна під замітом нац. - соціалістичної агітації. Виявилось, що він мав підошви в знак свастики. Ходячи, залишав на землі слід за знаком свастики.

ЖЕРТВА НАУКИ.

У власному мешканні в місцевості Грас, у північній Франції, знайшли мертвого відомого російського вченого, інж. Борисова, близького співробітника Кірі - Скловської. Виявилось, що він затруївся при хемічних дослідах. Борисов був постійним стиледистом французького уряду.

СФАЛЬШУВАВ 523 ЛІКАРСЬКІ ДИПЛОМИ.

З Чернівців повідомляють: Слідчий суддя, що веде слідство в афері фальшування документів Маневича, заявив, що досі устийняв 523 сфальшовані лікарські дипломи, нострифіковані в Румунії.

ЦІЛИЙ ПОСТЕРУНОК НА ЛАВІ ОБВИНУВАЧЕНИХ.

На лаві обвинувачених перед окружним судом у Стрию засіли цим разом ті, що звичайно тільки асистують обвинуваченим. Був це цілий постерунок державної поліції в Соколові, з командантом Шепаном Солярчиком на чолі, що відповідав за зловживання урядовою владою, якого члени постерунку допустилися тим, що побоями змушували людей до зізнань таких, яких їм було треба. Тому, що зізнання свідків були суперечні і не можна було доказати вини обвинуваченим, суд увільнив їх від вини і кари.

ХОЧУТЬ МСТИТИСЯ.

Недавно в Бережанщині хтось убив Івана Басару, що був одним з рухливих діячів з групи лівих. Цими днями при залізничному шляху біля сіл Жуків, Біле і Стриганиці появились летючки, писані рукою, в яких є заклик пістити смерть провідникам Івана Басари. По думці тієї летючки в кожному селі за Басару повинен згинуть один український націоналіст.

ПОЛЬКИ ЗГОЛОШУЮТЬСЯ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

В Бересті відбулися збори 16 польських жіночих організацій. Ухвалили вислати заяву до військових властей, що рішили сповняти помічну військову службу.

9,033 ОСОБИ ПОКУСАНИ ПСАМИ.

Аж так багато людей покусали пси за 5 літ у Бухаресті (Румунія). Для порівняння слід зазначити, що напр. у Берліні за рік таких випадків було 36, в Мінхені 13.

ВОВКИ В КОСТОПІЛЬЩИНІ.

На терені костопільського повіту, недалеко советського кордону, появились вовки. Вони підходять під людські оселі та схоплюють візів.

300 МАЄТКІВ БЕЗ ВЛАСНИКІВ.

Адміністраційні власті лодзького воевідства перевели список безпанських маєтків, це є маєтків, опущених власниками. Виявилось, що на просторі лодзького воевідства таких об'єктів є майже 300. Це переважно маєтки, залишені власниками ще з часів війни.

ФАЛЬШІВІ ГРОШІ У ЛИТВІ.

У цілій Литві появились у більшій кількості фальшиві 10-літові банкноти. Поліції не вдалось досі власти на слід фальшивників. Людність зо страху перед фальсифікатами взагалі не хоче приймати 10-літових банкнотів.

50 КГ. ЗОЛОТА МІСЯЧНО.

Етіопські копальні доставляють по 50 кг. золота місячно. Так пише італійська преса.

НОВІ ЛІТАКИ В ПОЛЬЩІ.

У березні надійдуть до Польщі нові комунікаційні літаки, закуплені в Північній Америці. Кораблями „Пілуудскі“ й „Баторі“ справляють міські великих 12-особових апаратів.

ЗА ВБИВСТВО ЖІНКИ.

Прокураторський уряд у Рівному закінчив слідство і виготовив акт обвинувачення проти Константина Демянчука з села Стидинь Великий, костопільського повіту. Демянчук у 1922-му році утік з Советів, подаючись за старшину царської армії. Оженився у Стидині Великій, жив 15 літ з жінкою, аж раптом залюбився у 19-літній Йосифі Зіновській. Хотів розвестись з жінкою, але вона не згодилась. Тому при нагоді, коли нікого не було вдома, убив жінку сокирою і закопав у stodoli. Всім казав, що жінка виїхала до знайомих. Вбивство викрили, Демянчук признався і тепер відповідатиме перед окружним судом у Рівному.

ВЖЕ НЕМА АВСТРІЇ, ТІЛЬКИ НІМЕЧЧИНА

ВІДЕНЬ. — Дотепірішній президент австрійської республіки, Вільгельм Міклас, уступив. По його уступленні проголошено декрет, яким об'явлено злуку Австрії з Німеччиною в одну державу. Разом постановлено, що 10. квітня 1938 р. відбудеться плебісцит, яким загал заговорить у справі цієї злуки. Голосуватимуть тільки ті, що є німецької народності і мають поверх 20 років. Як це голосування має відбутись, про те вирішить теперішній уряд, який є в чисто нацистичних руках. Канцлером є нацист д-р Зайс-Інкварт. Але властивим диктатором, що тепер кермує Австрією, є нацист з Німеччини, Йосиф Бюркел, нацистичний провідник з Сари. Австрія стала тепер такою самою німецькою провінцією, як є нею Баварія чи Прусія. Головним вождом цієї об'єднаної держави чи нації є канцлер Адольф Гітлер, що є також командантом усіх військових сил.

ГІТЛЕР НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ.

ЛІНЦ (Австрія). — По двадцять кількох роках відсутності канцлер Адольф Гітлер вступив на свою рідну австрійську землю, щоб бути свідком сповнення своєї найбільшої мрії: злиття Австрії з Німеччиною. Його візд був зааранжований на нацистичний лад, себто в такий спосіб, щоб він міг викликати найбільше вражіння. І так було в малій місцевості Браунау, де він родився, так було в Лендінгу, де він клав вінок на гробах свого батька й матері, й так було в столиці Горішньої Австрії, в місті Лінці, де його витали яких 300,000 людей, що є дуже багато, коли зважитись, що це невеличке місто. Американський кореспондент, що їздив за Гітлером, описує, що сотки тисяч народу стояли довгими рядами, щоб тільки поглянути на Гітлера, чи дітнутись хоч того автомобілю, яким він їхав. Люди кидалися цілувати його руки. Навіть розхажували болото зпід коліс його автомобілю, щоб хоч це залишити собі на пам'ятку. Каже американський кореспондент, що це все свідчить, що нема сумніву щодо цього, що Гітлер є тепер героєм німецької нації. Стверджує, що навіть вороги Гітлера схилили перед ним голову, бо й вони, як німецькі патріоти, також мріяли про те, щоб об'єднати всіх німців і довести до злуки Австрії й Німеччини.

НАЦИСТИЧНА „ЧИСТКА“.

ВІДЕНЬ. — У Відні й у цілій Австрії наступають такі величезні зміни і так скоро, що не можливо це все навіть занотувати і заважити. Цілий державний і військовий апарат є вже під виключним нацистичним керівництвом. Розв'язано жидівські організації. Заарештовано провідників монархістичного руху, що намагались віддати Австрію знову Габсбургам. Замкнено всі приватні театри і не дозволено виступати ні одному жидівському акторові, чи такому, в чийого жилах пливе жидівська кров. Чільні місця позаймали ті, що сиділи в тюрмах як прихильники Гітлера.

ОДНА НІМЕЧЧИНА!

БІРЛІН. — Маршал Герінг, що заступає Гітлера, котрий тепер в Австрії, заявив, що тепер існує одна об'єднана Німеччина, що має 73 мільйони німців, яких вождом є Адольф Гітлер. Сказав далі, що ніхто не може нічим заборонити лучитись, бо це є їх право. І додав, що Німеччина буде боронити кожного німця, що живе й поза Німеччиною.

БЕНЕШ — СТАЛІН.

ЛОНДОН. — Деякі лондонські газети помістили поголоску, що чехословацький президент Бенеш віднісся до Сталіна з просьбою про військову поміч. Відбувши воєнну нараду, Сталін нібито зарядив мобілізацію одеської й київської воєнної округи. Наслідком цього змобілізовано вже над польською границею пів мільйона війська. Все це тільки чутки.

НА РОЗСТРІЛІ!

МОСКВА. — 3 21 найвищих советських урядовців і провідників, що їх судили за державну зраду і замах на життя Сталіна, тільки три вирятували своє життя. Між ними, що мають бути розстрілені, є Риков, Бухарін, Гринько, Ягода й інші. Чекист Ягода благах помилування, Риков плакав, а Розенгольц, як прочитано присуд смерті, крикнув: Хай живе сталінська большевицька партія і комунізм у цілому світі.

ВБИТО ПОЛЬСЬКОГО ЖОВНІРА.

ВАРШАВА. — На литовсько-польській границі прийшло, як це часто буває, до сутички між литовськими і польськими жовнірами, що становлять пограничну сторожу. Вбито польського жовніра. Литовський уряд вислав більшу військову силу на місце цього випадку.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кошту зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канада належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТАКОЖ "ЮВИЛЕЙ"

Сьогодні минуло 15 років від одного великого міжнародного безправства й злочину. А є ним пропалене рішення Ради Амбасадорів у справі прилучення східної Галичини до Польщі, видане в Парижі 14. березня 1923 року.

Те рішення є одним з тих багатьох злочинів, яких допустилися альянти по світовій війні, а якими довели Європу до того жахливого стану, в котрім вона тепер знаходиться. З усіх тих злочинів є найбільший той, що не допустив до вдержання української державності на українських землях, що санкціонував розчвертування України.

Злочинство альянтів є ще й у тому, що вони, віддавши у нашій випадку Галичину Польщі, вбрали цю віддачу в гарні слова про охорону „національної меншини“, про автономію цього краю і повне забезпечення українською народом в Польщі його прав на повний національний і культурний розвиток. Та коли Польща того всього не додержала і ще прилюдно заявила, що не визнає тих міжнародних зобов'язань, про які тут мова, то альянти на те навіть пальцем не кивнули. Віддати Галичину Польщі вміли, але обставити за те, щоби Польща виконала свої зобов'язання, не вміють і не хочуть. Осю тому згадка про 15-літню річницю віддання Галичини альянтами Польщі є згадкою про акт міжнародного бандитизму. Бо годі інакше це назвати, коли тепер у Польщі, по 15 роках рішення Ради Амбасадорів, не можна навіть українській пресі вживати того слова „Галичина“, яке, як історична українська назва української землі, фігурує і в самім рішенні Ради Амбасадорів.

Та як нам тепер на те все глядіти? Відповісти на те не тяжко, бо відповідь дають ті події в Європі, яких ми є тепер свідками. А ті події пустили внівець різні такі рішення альянтів. Вони навіть цілковито знищили ті підстави, на яких опиралися такі рішення, бо Німеччина розторожила версальський договір, а з ним і те розпороження міжнародних сил, яке було оперте на тім договорі. Настав час, коли відносини в Європі стають інакші, бо повстали нові сили, що їх витворили ті народи, які були принижені. А перше місце між ними займає німецький нарід.

Ми не витворили такої сили, щоб могли занулювати такі рішення як Ради Амбасадорів з 14. березня 1923 року, ризький договір і т. п. І ще довго забере часу, поки наша нація витворить подібну силу. Та це не значить, що нам треба опускати руки, попадати в зневіру, спускатися на когось, що нас врятує, чи йти на злагоду з ворогами. Ні. Нам треба далі боротись і розуміти, що для цієї боротьби треба великого напруження сил цілої нації, треба величезної посвяти й об'єднання в боротьбі з окупантами. І треба ясної політичної лінії. Та величезної акції поза Україною в справі прихилена світової opinii для української справи.

ДО ЧЛЕНСТВА У. Н. СОЮЗУ
І УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ
В АМЕРИЦІ

Контрольна Комісія Українського Народного Союзу, перебівши основну контролю майна і діяльності У. Н. Союзу за останній рік і ствердивши своїм окремим звітом його фінансовий стан, уважала за відповідне віднести до членства У. Н. Союзу як і до всієї української імміграції в Америці з такими словами:

Український Народний Союз, наша найстарша допоміжна і народна установа, став уже такою модерною асекураційною братерською організацією, яка йде з духом часу і пристосовується зарозом і до вимоги асекураційних властей тих ринкових стейт, в яких він веде своє асекураційне діло.

Стверджуємо, що У. Н. Союз є під оглядом своєї фінансової спроможності одною з найкращих забезпечених братерських організацій в Америці і дає своїм членам далеко більшу фінансову безпеку, ніж цього вимагає закон.

Та У. Н. Союз, як це видно з звітів, є не лише асекураційною інституцією нашої імміграції в Америці. Він є також ініціатором або покровителем усіх національних і культурних справ, починів і здобутків української імміграції в Америці, коли глядітимемо на це з правдиво українського й народнього становища.

Та, не зважаючи на всі ті цінності, треба з жалем ствердити, що У. Н. Союз не зростає чисельно так, як цього вимагає добро імміграції й української справи. Правда, до У. Н. Союзу приступає останніми місяцями багато молоді і професіональних сил, що є дуже радісним об'явом, та цей зріст ніяк не може нас задовольнити. Бо ми знаємо, що по всіх осередках нашої імміграції є повно нашої вже дорослої молоді, що не є в рядах У. Н. Союзу. І є багато професіоналістів і бізнесменів, що також стоять осторонь від властивого джерела української національної сили в Америці. Усі вони повинні бути притягнені до У. Н. Союзу. І то притягнені тими

старими ветеранами, що на їх плечах спочивав досі почесний тягар народньої праці в Америці, як теж і тою провідною частиною нашого молодого покоління, що заховало в серці любов і привязання до українського імені, до України.

Переживаємо таку переломову хвилю, на яку мусять бути звернені очі кожного українця й кожної українки в Америці. Бо треба вживати всіх сил, щоб закріпити наше існування в Америці, а зарозом треба й боронити української справи перед ворогами, треба освідомлювати Америку, а то й широкий світ, щодо прав українського народу до своєї державної самостійності. Усе те можна виконати тільки з'єднаними силами, об'єднаними в такій загально-народній організації, якою є наш Український Народний Союз. Осю тому і кличемо:

Українці й українки!

Сповніть свій обов'язок супроти великої Української Ідеї і творіть українську силу в Америці! Вступаєте до У. Н. Союзу! І не дайте пропасти нікому, з нашого молодого покоління. Тому втягайте всю нашу молодь у могутні й ідейні ряди У. Н. Союзу. А вже Батько Союз подбає про її ідейне виховання, як і забезпечить її під фінансовим оглядом як солідна, чесна і добре ведена асекураційна установа.

Головна контрольна комісія
У. Н. Союзу:

Дмитро Капітула, предсідник;
д-р А. Т. Кібзей, заст. предс.;
адв. О. Е. Малицький, секретар;
інж. Степан Куропас, адв. Р. І. Смур, члени.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ОСТАННІ СУДОРГИ САМОСТІЙНОЇ
АВСТРІЇ

(Картина з Відня).

Заки дійде цей допис до Нью-Йорку, можуть настати в Австрії великі зміни. Такі, що зможуть заважити на політичній перебудові Європи. Бо відчувається, що Австрія переживає тепер велику історичну хвилю, яка заважить цілком на її долі, як теж на долі сусідніх країн з нею держав. Саме тепер повернувся австрійський канцлер Курт Шушніг з Берхтесгадену, де мав розмову з Адольфом Гітлером.

1.

Сьогодні, 24. лютого, Відень, двомилионове місто, повне якогось особливого спокою. І це дійсно особливий, широкіший ніж звичайний спокій. Подібно ось, як після полудня в день Св'ятого-Вечора, або підчас великої резурекції, вулиці і площі згодом пустіють шораз більше, в трамваях — чим ближче до вечора — осіб шораз менше, лиш тут і там пролетить швиденько авто, а вантажних возів майже не бачиш. Крамниці, склади, магазини і бюро замкнені здебільша вже після шостої і всі пусті. Тільки скрізь там, де пристроєні голосномовники, гурти людей дожидають тої хвилі, коли пронесуться, передані радіом, перші слова промови канцлера Австрії, д-ра Курта Шушніга. Промова, що має бути завершеною пропаятною розмовою канцлера Австрії з канцлером Німеччини в Берхтесгадені.

2.

Стою недалеко колишнього парламенту, де тепер власне у променістому освітленні і святості удекорованій салі засідань, при здвизі слухачів і гостей з усього світу, Шушніг починає свою промову. А гомін мови канцлера це тепер і справді одинокий звук, що всевладно панує над стішеним раптово безладом двомилионового міста. Бо на яку ви вулицю міста в цей мент і не прийшлиб, скрізь тут мегафони і голосномовники, котрих в околі парламенту — на якого головній рамлі стоїть 200 прапоронів — є десять, так, що ви й коло університету і ратушу чуєте промову так само добре, як і в самій салі засідань. І так є в кожній окрузі Відня, де на

поодиноких площах слухає промови 3-4,000 людей. Всі три державні театри ось — між ними Бургтеатр і опера — сьогодні замкнені, а і в тих театрах, де йдуть вистави, за весь час промови канцлера лунає вона теж, і то у двох передачах: для публіки і для акторів, а представлення може починатися шойно з покінчення промови. І так само в усіх каварнях і ресторанах. Наскільки радіо не передає канцлерової промови, то вони пусті і зацікавлені, і кельнери тут уперше сидять безчинно так, як шафнери в опустілих трамваях.

Шушніг став говорити до всього світу про те, як тяжко ось, як після полудня в день Св'ятого-Вечора, або підчас великої резурекції, вулиці і площі згодом пустіють шораз більше, в трамваях — чим ближче до вечора — осіб шораз менше, лиш тут і там пролетить швиденько авто, а вантажних возів майже не бачиш. Крамниці, склади, магазини і бюро замкнені здебільша вже після шостої і всі пусті. Тільки скрізь там, де пристроєні голосномовники, гурти людей дожидають тої хвилі, коли пронесуться, передані радіом, перші слова промови канцлера Австрії, д-ра Курта Шушніга. Промова, що має бути завершеною пропаятною розмовою канцлера Австрії з канцлером Німеччини в Берхтесгадені.

Це вже ціла година, як промова почалася, і на ратуші бе повагом восьма. Але з людей, що стоять об'єднані, не рушається ніхто. Всі вони ось за слухані в слова промови з питоюю віденським витревалістю. А промовець там, у ясно освітленім парламенті, теж ніби не томиться, а гремить голосом шораз могутніше. І звучить шось ніби жагуче змагання, ніби жагуча боротьба з власною душею в тім голосі Шушніга тепер... Ніби знає, що трибунал майбутності буде осуджувати кожне з його слів з усією суворістю; а цим трибуналом майбутності буде вже трибунал усієї, об'єднаної Німеччини...

„Вонж уже далі ціле століття так, — гудить тут мегафон — що німецьке питання ставало в нашій країні все на нове одною з найважливіших, а проте ніколи гаразд не поладжених справ. Найкращі, найспосібніші люди в нас змагалися із труднощами тої проблеми. Але навіть у часі найжаручіших національних спорів у старій монархії не могли якось німецькі люди в нашій країні об'єднатись гаразд, сварячись в найрізнішого роду партій-

них гуртках за те, хто то з них кращий німецький патріот...”

І далі:

„А тепер... у нас... п'ять років триває вже ота братовбивча боротьба. Боротьба братів з її безмірними жертвами, з її винищенням і розлучуванням рідних людей, з її окривавленими слідами, з її знещичливим посівом непримирної ненависті й огірчення. Але віднині хай буде мир! Мир справдливий і почерний для обох воюючих сторін, мир, що мусить остаточно покласти край тій нерівній боротьбі, яка в суті речі мусіла боліти в кожного німця, в кожного члена нашої великої німецької рідни...”

У тім місці з усіх голосномовників ллється хвиля бурхливого, довго невмовкаючого аплаву для промовця. Слухали тих слів у Відні й у всій Австрії, в Мадярщині і Чехословаччині, в Німеччині, в Італії і Швейцарії. Слухали їх у цілому світі, отих слів речника нації, що розгортів перед світом трагедію національного розднання і проголосував кінець братовбивчої боротьби.

Так виглядало це на словах. А тепер питання: чи майбутність піде справді шляхом отого замирення?

Це вже дев'ята учере. На погіднім небі над Віднем виласкують німим, холодним блеском увік незбагнені зорі...

О. Г.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Бронкс, Н. Й. — До звіту про коладу т-ва „Згода“, від 210 У. Н. С., додати: Т. Давидів \$1.

Балтімор, Мд. — У дописі про допомогу будові домівки Кружка Рідної Школи в Чорткові має бути між жертводавцями: Іванна Гуцулак \$5.

Ангелик.

— Мамо, чи ангелики мають крила?

— Мають, моя дитинко.

— А можуть літати?

— Можуть.

— А тато сказав до покійки „Мій ти ангелику“, а чоловік вона не може літати?

— Вона зараз вилетить, синку.

У МІСТІ РОБІТНИКІВ І БОГІВ

(За П. Томасом.)

Сотки фабричних комунів знімаються з долини, яка розложилася довкола Осаки на південнім побережжі японського острова Гондо. Дим іде вгору під небеса, спливає в темні хмари і дає уноситися вітрові (що майже все віє від моря) кудись на північ, в гори. Прядильні та фабрики на окраї міста росять десятками тисяч робітників, робітниць і дітей. Нове джерело заробітку заманило туди тисячі молодих і старих людей з провінцій, які тепер живуть у фабричних касарнях і чергуються при машинах і на ліжках: одні приходять із робітень і лягають на ліжках, іде теплий по тих, які шойно встали та збираються до праці. Черга за чергою, чоловіки й жінки.

Осака має понад два міліони населення і була найбільшим містом у Японії ще донедавна, коли її перевищило Токіо, після того, як до нього прилучили підміські громади. В Осаці доми невеличкі, в більшості партерові й одноповерхові, займають простору на 16 квадратних миль. У тому величезному місті малих вулиць, двох, трьох, шістьдесятих

каналів і 1,350 мостів за весь день можете не стрінути й одного чужинця. Ближче залізничної стації поширили кілька вулиць для авт, побудували тут великі торговельні домми та перекинули через ріку великий кам'яний міст. А всеж сто кроків далі вже знову старовинне життя, стиснені вулиці з деревляними домиками. Легко можна збитися з дороги. Ніхто тут не розуміє англійської мови; кулі, що іздуть із рікшами (двоколісні візки), не розуміють, чого хочете від них, тому не остається нічого як блукати, не дбаючи про вулицю.

Є що оглянути. Місто перетинає каналами, а деревляні домики звисають над водою, при березі на якорях великі човни з чайнями, в яких уночі при світлі яскравих лампів грають і танцюють гейші, понад вулицями лопочуть, наче прапори, завішені на бамбукових тичках реклами. Найбільший рух у великій Шінба-ібашидорі. Над тією вулицею розп'яті від дому до дому плахти, що кидають тінь на хідник, при якому є невеличкі крамнички. В усіх крамничках товари щоденної потреби, од-

наче все-те таке, гарне: кожна річ — мистецький твір. Японці мають вроджений зміст для мистецтва.

Є тут іще інша широка вулиця, Дотомборі, по обох боках якої є театри, біографи, каварні, а вгорі на всю ширину поперетинає шнуром, на яких позавішували барвисті прапори з написами представлень.

На кінці міста є одна з трьох рідних згадки (Осака їх більше не має): буддійська святиня Теноджі. Збудована ще в 587. році після Хр. і є найстаршою святинєю у світі. Присвячена чотирьом богам чотирьох сторін світу. Боги ті представлені як якісь жахливі демони, щоб відстрашувати людей від неправих діл. У багатьох японських святинях є теж при вході по дві такі страшні фігури, щоб охоронювали святиню перед злими духами. Ті боги своїм грізним виглядом представляють вічний бій між добром і злом, між світлом і темнотою, або, на японську думку, між чоловічим і жіночим живлом.

На подвір'ї святині Теноджі стрівся я з японським морським старшиною, що говорив по англійськи.

Старшина звернув мою увагу на дві фігури, що були при брамі святині. Одна фігура мала уста замкнені, друга отво-

рені, зрештою одна до одної була зовсім подібна.

— Вгадайте, котра з тих двох фігур представляє чоловіка, а котра жінку? — спитався він мене.

— Ця з отвореними устами — то жінка, — відповів я.

— Помилаетесь. В Японії все навпаки, ніж у вас. Бог-чоловік має отворені уста, бо в нас лише чоловік має право говорити, а жінка мусить бути тихою.

В куті подвір'я була п'ятьповерхова прастара пагода, а трохи подальше під дахом висів дзвін, найбільший у світі, бо важить 155 тон, є 26 стіп високий, а в промірі має 16 стіп. Має цю чудодійну силу, що своїм звуком вказує душам померлих дітей дорогу до раю. Посеред подвір'я є теж басейн із водою, у якій аж кишить від кількох соток новітньою святиню перед злими духами. Ті боги своїм грізним виглядом представляють вічний бій між добром і злом, між світлом і темнотою, або, на японську думку, між чоловічим і жіночим живлом.

Тому японкам, бо святиня Теноджі, в якій є статуя шестирічної богині милосердя, Кватон, присвячена жінкам і дітям. До тієї святині приходять паломники з усіх японських островів. Багато лялькобунів, трубок і інших дитячих забавок і дитячих одягів звисає тут з стелі. Все це жертви матерей душам померлих дітей, щоб їм нічого не браку-

вало на тому світі. Коли лише яка мати потягне за довгий шнур і дзвін озветься, то це знак, що її дитина, людським очам невидна, вступила до святині та потішилася забавками й поглядом своєї мамі.

Всенякий день заходять туди жінки у сірих кімонах. Клякають перед престолом, низько кланяються, мовлять молитви, а потім дають духовникам дитяче барвисте кімонко, яке принесли, щоб після його їх дитини. Мусить також дати якийсь гріш, бо така далека дорога коштує гроші. Духовник бере одержинку, звиває її у важко та кладе на купу інших. Потім дає жінці якийсь папірчик, прикріплений до бамбусового прутка, тим гарніший, чим більше заплатила. Жінка притискає папірчик до своєї посуди з водою. На дні тієї посудини лежить велика кам'яна черепаха, а з її боків витікає чудодійна вода, яка відсікає тисячі зорганизованих течей до неба. Тут інший духовник бере від жінки папірчик, також якийсь гріш, на папірчику напише імя дитини, яке йому мати сказала та занурює папірчик у текучу воду, держаючи його так довго на бамбусовому прутку, доки струя його не забере, щоб занести до раю, де є душа дитини. Там Аміда, бог раю, якого також звать Будда, при-

кликає дитину до себе та передає їй вістку про маму.

Жінка, потішена жертвою, яку принесла для своєї дитини, купує в крамничці на подвір'ю колачики та кидає їх черепахам, щоб подбали про те, щоб письмо дійшло щасливо на призначене місце. Потім виїде із святині та вдихається у небо. Коли побачить на ньому хмариночку, є щаслива, бо в хмариночці тій з'являється душа покійної дитини, яка дістала вістку і тепер приходить показатися неньці. Мати клякає, кланяється низько аж до землі та відходить до дому до щоденної праці й щоденної журби, однак з спокоєм на серці та з ілюзією щастя.

Це все не казка. Таке може бачити що дня в усій Японії, бо щонайменше три четвертини японців живуть пра-стерним традиційним життям. І в Осаці, найбільше промислового місті Японії, в якому є десятки тисяч зорганизованих робітників, нічого не змінилося. В Японії яка пята частина громадян живе по містах і мають ширший погляд на світ, а всеж держаться старих японських звичаїв. Інші, головновселення, не цікавляться політикою.

Ще одна цікава пам'ятка є в Осаці. На другому кінці міста стоїть історичний замок, роз-мірно молодий, бо побудова-

ний тому 350 літ. Є це пам'ятка з феодальних часів. Високі муровані замку, трохи скісно побудовані, падають у глибокий рів, повний води, на якій цвітуть білі цвіти лотосу. Деякі каміні в цьому мурі довгі 34 стопи, а високі 12 стіп. Обвід первісного замку, тепер значно меншого, вносить одинацять миль. Загадочне є, як такі велетенські каміні доклали в місце. Цей величезний замок побудували за два роки. Шогун (намісник) Гідейоші, який казав побудувати цей замок для піддержання військової сили краю, завів тоді восьмигодинний день праці! Одна частина робітників працювала, друга присвячувала вільний час грам і забавам, а третя спала.

Той шогун цікавий ще одним. Коли він вийшов на дах нового замку та розглядався по околиці, побачив, що ніде з домів не видно диму, що було означало, що люди врятує собі обід. Шогун Гідейоші посумнів і сказав до себе: „Країна бідна. Тому я розпоряджаю, щоби три роки не стягати з людей податків“.

Скупар.

— Подумайте, який мій син марнотратний: носить окуляри на обоє очей, хоч одно око має скляне!

добрим здоровлі і силах.

НЕБЕЗПЕКА ВЕНЕРИЧНИХ НЕДУГ

Важні висліді досягнено останніми місяцями в кампанії за контролю венеричних недуг. Як вела Бюро Публічного Здравова Злучених Держав. На небезпек венеричних недуг для нації звернули увагу оживлені федеральні і стейтові конференції. Віддано досвідчену дорадчу службу більшому числу стейтових Департаментів Здравова. По більшості містх пороблено кращі заведення для лікування венеричних (полових) недуг. Деякі казеджі, жіночі клуби й інші організації ведуть кампанію за добровільні лікарські оглядини, включно до розслідування способом Васермана. Бюро Публічного Здравова Злучених Держав видало яких двацять особливих статей про венеричні недуги, котрі широко передрукували часописи та журнали. Те Бюро видало численні вивіски для організації і клубів, що їх бажано.

Ті вивіски дають між іншим такі інформації й поради: „Сифіліс убиває дітей. Контролюйте сифіліс: Відповідне лікування вагітної жінки-матері охоронить ненароджену дитину від зараження.

„Сифіліс може перенестися на ненароджену дитину. Кожна вагітна мати повинна віддати свою кров до розсліду. Коли покажеться сифіліс, вона повинна почати лікування перед п'ятим місяцем вагітності і продовжати таке лікування аж до самого породу.

„Набутий сифіліс: Відповідне лікування, почате на першому році недуги і продовжуване тижнево вісімнадцять місяців, може запевнити повне видужання. Вісімдесят відсотків можна вилікувати на першому році зараження. Тільки тридцять відсотків можна вилікувати після років зараження.

„Сифіліс розбиває подружжя: Лікарські оглядини перед

одруженням це найкращий спосіб до здержання зараження молодого пари з сифілісом. „Сифіліс убиває одного з десятих людей: Кожного року поверх пів мільона людей у Злучених Державах відвідують лікарів у справі недавнього набутого сифілісу. Таке саме число людей річно дістає сифіліс і відвідує лікарів, аж хвороба розвинеться і зломить їх. Сифіліс можна припинити тільки тоді, коли заражений дістає відповідну лікарську опіку. Вдавайтеся по пораді до свого лікаря.

„Компетентна медична опіка і самолікування: Уникайте ошукавців, котрі гарантують вилікування сифілісу, або антикарського субекта, що хоче вас лікувати. Розсудна людина не ризикує. Вдавайтеся по пораді до компетентного лікаря, або до клініки з доброю репутацією.

„Завдання Департаментів Здравова при контролі сифілісу: Стейтові та льокальні департаменти здорова з кооперацією добровільних агентур і лікарів на приватній практиці відповідають за припинення сифілісу. Ви повинні їх піддержувати.

ФЛІС.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

СПРІНГ ВЕЛЕР, Н. П.

Коліда на інваліда.

В часі різдвяної коліди отці особливі зложили на українських інвалідів: по \$1: І. Сивенський, І. Брег, І. Гросулик, І. Криві; по \$0.25: К. Ільків, М. Москаль; С. Чавус 25. Решту доложено з каси і \$10 вилано через Обеднання на призначену цінь.

І. Брег.

НЮ ЙОРК, Н. П.

На інваліда.

Підучи прийняти звичаєм з минулих літ, т-во „Жіноча Поміч“ у Нью Йорку на своїх річних зборах рішало дохити з балю в сумі \$50 розділити на народні цінь: \$20 на інваліда, \$20 на випук дому Лесі Українки і \$10 на сироти в Філадельфії. На сироти вилано безосередньо, на випук дому вилано через управу Союзу Українок, а на інваліда \$20 вилано через Обеднання.

П. Середюк, голова.

АЛКВІПА, ПА.

На Рідну Школу.

Бр. св. Миколая, від 120 У. Н. Союзу, вилано за споеї каси через Обеднання \$10 на Рідну Школу.

А. Ревт.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

Бр. св. Івана Христителя, від 270 У. Н. Союзу, також і цього року не забуло про Рідний Край і на річних зборах ухвалило вилати з каси на „Провіситу“ в старім краю \$5. На тих зборах на зазив предсідника М. Косонюцького члени зложили \$21.35. Жертвували по \$1.25: М. Косонюцький, М. Баран, Н. Пігура, В. Гль; по \$1: Г. Шустикевич, О. Яцків, А. Тенюх, Ф. Жарський, С. Гладкий, С. Савчук, А. Кулич, С. Махур, С. Гріва, І. Миць, С. Васильюк, Н. Зайць, Т. Гль, А. Броник, С. Кот; дрібниці \$1.35. Разом вилано через Обеднання \$26.35.

М. Баран, секр.

КАЛЕНДАР КРИНИЦЯ

на рік

1938.

ЩО В НЬОМУ Є?

АСТРОНОМІЧНА ЧАСТИНА:

Рік 1938 в рахунок часу Ріку року на землі. Ріку року на інших планетах. Затишя сонця і місяця. Урадові часи в різних державах. Що знаємо про Сонце? Як виглядає Земля з Місяця?

КАЛЕНДАРНА ЧАСТИНА:

Церковний календар. Пасхали. Святі і святої імен. Як старі люди пізнають погоду. Постійний календар. Календарієм.

ІНФОРМАЦІЙНА ЧАСТИНА:

Земля в числах. Відомості про українців. Українські землі в рад. союзі. Українські землі в Польщі. Українські землі в Румунії. Українські землі в Чехословаччині. Міста на українській території. Українці на етнографічних землях. Українці в світі, поза Україною. Історія України в датах. І. за „жіночою“ часів. II. під Польщею й Литвою. III. держава за козацьких часів. IV. Відродження України 1784—1918.

Українці в Польщі. Церковна організація греко-католицької церкви православна церква. Культурно-освітня організація. Рідна Школа в масі. Ювілейний рік „Провіситу“.

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА:

Які роковини припадають в 1938 р. Політичне виховання. 20,000 метрів під землею. На порозі нового українського письменства.

Найцікавіша лотерія на світі. Значення одягу. Сто років від відродження нашої літератури.

Зовсім і поперек світу. Література інших народів. Сучасні українські письменники. Сорос літ — це ще не старість. Чуда людської волі.

Найбільш скритий народ під сонцем. Ризик — нова бойова ідеологія. Найстаріші культурні народи і держави.

Чи можна попросити вас сісти? Час на прийняти. Бурхливий 1848 рік.

Чи збирати мають почуття власності. Історія — велика легенда. Весна народів і наша доля.

Хто робить політику? Основні проблеми української національної політики в Австрії. Національні меншини в Європі. Велике Руське Князівство.

Хайборство і здоров'я. Співучасті народів у технічному поступі.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА:

До звання батька і матери треба основної підготовки. Чи треба карати дітей?

Казка і життя дитини. Не сваріться в присутності дітей. Ліворукість у дітей.

Цікава всьчина. Кожний власником безцінного скарбу. Як відрізнитися при сидічій спосіб життя.

Чому чути з уст? Лікарські поради. Молоко й рак.

Як використати літо для плавання. Потрібні туди. Як самому відчистити меблі.

Практичні поради.

ЦІНА 60 ЦЕНТІВ.

Замовляйте у книгарні

„СВОБОДА“

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346.

JERSEY CITY, N. J. BOX 346.

JERSEY CITY, N. J.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

BELIEVES WAR BETWEEN GERMAN AND RUSSIA WILL MEAN THE END OF STALIN'S REGIME IN THE UKRAINE

To the Editor of The Sun—Sir:

Many European nations today are breathing uneasily because of Adolf Hitler's speech before the Reichstag in which he demanded the return of former German-African colonies now in foreign hands. Further on, he violently attacked Soviet Russia and despotic ruler Stalin, and branded them as sworn enemies of Germany. Although no mention was made of it in his speech, Hitler has hinted that he wanted possession of the rich and fertile country called Ukraine, which is one of Russia's constituent Soviet Republics.

Hitler's interest in Ukraine dates back to the World War, when Ukraine was occupied by German troops. There the German high command saw the large wheat fields, and learned of Ukraine's wealth in unexplored mineral deposits. Since that time, Germany has cherished hopes of possessing Ukraine. However, while these countries are casting evil glances at each other, the unfortunate subjugated inhabitants of Ukraine, namely the Ukrainians, who are now divided between Russia, Poland, Rumania and Czechoslovakia, are seeking to regain their long lost independence.

Stalin, on the other hand, is worried because he fears another internal upheaval. The Soviet Union is composed of many suppressed nationalities who seek complete independence from Russia. Should a war occur between Germany and Russia, the subjugated races that compose the Soviet Union will not hesitate to overthrow Stalin, and proclaim their independence.

MICHAEL KORCZYNSKI.

(The Sun, Baltimore, Md., March 7, 1938)

Советський побут.

Московський гумористичний часопис „Крокодил“ подає таку картину:

У московській фризирерні „Гігієна“ один із присутніх клієнтів відступив свому сусідові першенство у голенні. Таке явище в Москві небувало, бо чмність там існує хіба лише на „експорт“ для чужинців. Тому теж урадуваний таким виявом чмності советський громадянин звернувся до чмного сусіда по поясненню. На свій запит дістав таку відповідь:

— Я обчислив, що кожний 10-тий гість дістає чисту серветку. Ви ж саме громадянин, були 10-тий, а я дев'ятий. Отже я волів замінитися місцями.

Музикальний.

— Чи твій наречений музикальний?

— О, це й як! Вже відтепер так танцює, як я йому граю.

3 МУЗИКИ

КОНЦЕРТИ МАРІ СОКІЛ І АНТОНА РУДНИЦЬКОГО.

Наші любі гості й артисти з краю, пані Марія Сокіл і п. Антон Рудницький, концертуєть уже довгий час по американській Україні.

Висока цінь, з якою вони подорожують, а власне поміч Львівському Українському Шпиталеві, повернула їх концерти в триюфальні вияви захоплення, патріотизму і жертвенності з боку українського громадянства Америки. Але поминавши саму цінь концертів, ці триюфальні вияви ентузіазму належать артистам, не зважаючи на високу цінь їх концертів, бо, слухаючи їх, можна забути взагалі про всілякі цінь.

Перед нами дві першорядні музичні сили в найкращому гармонійному сполученні, яке не дозволяє й думати про перевагу одної з них.

Пані Марія Сокіл має голос надзвичайної краси і свіжості. Її досконало вправлений звук, рівний однаковому у всіх реєстрах найширшого діяльності, пронизаний зверху до низу золотом ниткою, що в лінійності надає йому якоїсь дивної кришталеві прозорості, а в форте триюфально блискуче і світлість. Разом з тим він зігрітий внутрішнім теплом, яке голубить серце й ворушить наше серце. Проте артистка володіє цілим арсеналом технічних засобів і динамічних градацій так, що при осягненні найтрудніших вокальних завдань не відчувается в неї найменших напружень. Лінія мелодійного взору в її співі завжди точна й чітка, звукова матерія бездоганна, фразування ясне, а загальна структура співаного твору глибоко продумана, архітектурно струнка й шляхотна, до того ж іще й просякнута ширістю, яка перекоує й полоняє. Слухати її — це радість, висока насолода й той особливий спокій, коли не треба нічого вибачати, виправдувати та прощати.

Про її партнера, п. Антона

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12, вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

Рудницького, треба би писати ширше, ніж це дозволяє розмір газетної замітки, бо не часто в музичнім світі можна подібати таке щасливе сполучення здібностей композитора, диригента й віртуоза в одній особі. Отже ця многогранність його таланту дозволяє йому звичайний у громадським розумінні „фортепіанний супровід“ повернути не тільки в правдиве артистичне розкриття твору, який виконує співак, але в правдивий „мистецький самошнний шедевр“, так, що іноді ловиш себе на бажанні слухати не ансамбль, а фортепіанову партію. Тут уже годі говорити про „спів з аккомпаніаментом“, а про чарівний дует, бо перед нами дві рівноцінні художні одиниці складають одну, так би мовити, „двоіпостасну“ артистичну істоту, в якій не можна нічого ні ділити, ні змішувати.

Цілоком зрозуміло, що такому гармонійному сполученню двох талантів доступні найбільші можливості у вияві артистичного твору, і ми дійсно бачимо, що в руках цих артистів кожна річ повертається в шедевр мистецтва.

Можна з певністю сказати, що нечасто концертна естрада може дати слухачеві таку „продукцію“, і це наповняє наше серце радістю, за наших артистів і гордістю за наше мистецтво. Зокрема особливої ваги набувають ці концерти тут, на українсько-американському загалі, що поріс страшними лопухами безнадійно провінційної, найбездарнішої аматорщини. Ці концерти не тільки ушляхотнюють духа слухача та розвивають його артистичний смак, але стають ідеалом, до якого повинні змагатися наші „артисти“, та дороговказом, за яким повинно прямувати в свому розвитку наше мистецтво в Америці.

Олександр Кошиць.

Несамовита історія.

— Одного дня трапилось мені — так оповідав один аристократ у крузі своїх знайомих, — що підчас побуту в одного з диких племен пустині дістав я якусь підозрілу висипку: на цілому тілі показались чорні плями. Не зважаючи на мої різні старання з ліками, хвороба, що була дуже заразлива, не хотіла уступити. Аж вкінці прийшла мені спасенна думка: годинами брати соняшну купіль.

— І це помогло? — питається один цікавий.

— Так, я позбувся тих плям цілоком! Але, на жаль, — як я вже вам оповідав, що хвороба була заразлива — сонце дістало плями!

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У суботу, 12. березня 1938 р.

помер у Гейзлетон, Па., довголітній член У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

СТЕФАН АПТДІЛЬСЬКИЙ.

Походив з Устечка, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.

Поховані в Устечку, пов. Закарпаття, Галичини. Похований поховальнім членом У. Н. Союзу й братства св. Арх. Миколая, від 85.